

Sindikat osebne asistence

Dalmatinova 4

1000 Ljubljana

Ljubljana 26. 1. 2021

Republika Slovenija

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Štukljeva cesta 44

1000 Ljubljana

SOA ob javni razpravi o noveli zakona o osebni asistenci: Dovolj je urejanja osebne asistence brez nas, osebnih asistentk in asistentov

Sindikat osebne asistence (SOA) ob javni razpravi o noveli zakona o osebni asistenci (ZOA), ki je trajala do 25. 1. 2021, **sporoča, da se mora zapostavljanje in ignoriranje osebnih asistentk in asistentov,** pomembnih deležnikov osebne asistence, celostne in celovite podpore hendikepiranim pri vodenju čim bolj neodvisnega življenja, **prenehati.**

Kot delavska organizacija, ki združuje, zagovarja in ščiti osebne asistentke in asistente ter druge delavke in delavce na področju osebne asistence, **smo** v zadnjem letu, odkar smo se vzpostavili kot interesna oblika organiziranja Svobodnega sindikata Slovenije (SSS), **pričakovali, da se bo obravnava osebnih asistentk in asistentov vsaj pri regulatorjih, skrbnikih in zakonodajalcih,** ki so v prvi vrsti zbrani na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) ter natančneje, v tamkajšnjemu direktoratu za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja (DIVVŽVN), **izboljšala. Naivno smo poudarjali, pozivali, priporočali, opozarjali ... izpostavljali delavsko plat osebne asistence** in pričakovali, da bodo v nas videli bistveni del te pomembne dejavnosti, da nas bodo začeli spoštovati kot neposredne izvajalce osebne asistence ter da nas bodo priznali za pomembne sogovornike pri urejanju in izvajanju osebne asistence.

Kako zmotno je bilo naše pričakovanje, je razvidno tudi iz predloga zakona o spremembah in dopolnitvah ZOA, ki bo v kratkem nared za državnozborsko obravnavo. Zakon med vsemi deležniki osebne asistence daje osebnim asistentkam in asistentom najmanj avtonomije, podeljuje najmanj veljave in omogoča pičle možnosti človeka dostojnega vodenja lastnega dela. Celotna dosedanja obravnava nas napeljuje k temu, da se osebne asistentke in asistenti vse bolj vidimo sorodne agencijskim delavkam in delavcem, saj je naša triada »uporabnik osebne asistence« – »izvajalec osebne asistence« – »osebni asistent« v mnogočem ustrezna triadi »agencija za zagotavljanje dela delavcev« – »uporabnik agencijskih delavcev« – »agencijski delavec«, osebne asistentke in asistenti pa smo podobno obsojeni na pasivno vlogo objekta, predmeta, (delovnega) sredstva, aktivna subjektiviteta, človečnost in beseda pa nam, prav tako kot številnim posojenim delavkam in delavcem, niso dane. Tega imamo dovolj, zahtevamo besedo! Nič o nas brez nas! To je prvo splošno sporočilo SOA ob javni razpravi o ZOA, ki ga želimo poudariti, seveda pa je SOA podala tudi svoje konkretne pripombe na novelo.

Vsebinsko sicer **sama novela ZOA prinaša nekatera pomembna izboljšanja ureditve:** odpravlja npr. napako ZOA, ki je izvajanje osebne asistence, v temelju nepridobitne dejavnosti, omogočila tudi samostojnim podjetnikom posameznikom, uvaja strožji nadzor nad izvajanjem ter določa večjo strokovnost opravljanja osebne asistence. **Novela ZOA pa pričakovano prinaša tudi pomembna nazadovanja našega v bistvu izredno humanega poslanstva:** pavšalno izriva uporabnike z lažjimi oblikami hendikepa.

Iz novele ZOA veje tudi **namera predlagatelja po omejitvi (in verjetno v prvi vrsti) zmanjšanju sredstev, potrebnih za financiranje osebne asistence;** poznavajoč našo dejavnost in problematike, ki so bile od leta 2019 naprej izpostavljane, je **tovrstno spreminjanje ureditve pričakovan korak regulatorja** (in še zlasti financerja, ki ga pooseblja ministrstvo za finance). **SOA kot organizacija delavcev za delavce pri tem v prvi vrsti nasprotuje odpuščanju zaposlenih osebnih asistentk in asistentov,** kar rezanje sredstev s seboj običajno pripelje. **SOA kot organizacija osebnih asistentk in asistentov pa poudarja, da mora osebna asistenca po strokovnih in človeških kriterijih ostati dostopna vsem, ki jo potrebujejo.**

Za dosego prvega cilja oz. omejitev negativnih posledic strukturnih sprememb področja osebne asistence za osebne asistentke in asistente **pričakujemo oblikovanje premostitvenega mehanizma**

osebne asistence (lahko tudi pod okriljem MDDSZ); za izpolnitev drugega cilja pa **zahtevamo strogo spoštovanje človekovega dostojanstva, mednarodnih pravil in doseženih standardov slovenske ureditve na področjih socialnega varstva in družbene blaginje**, pa tudi čimprejšnjo izboljšanje ureditve instituta družinskega pomočništva ter vzpostavitev ustreznega sistema dolgotrajne oskrbe.

Predvsem pa **SOA pričakuje začetek enakopravnega, polnopravnega in upoštevaljavečega dialoga z MDDSZ kot prvenstvenim odredbodajalcem osebne asistence pri nas! Naj bo to pismo, naslovljeno na MDDSZ in DIVVŽVN ter medijsko javnost zadnji izraz našega ogorčenja zaradi ignorance in prvi korak na poti sporazumevanja in dogovarjanja.**

V Ljubljani, 26. januarja 2020

Sindikat osebne asistence

Glavni odbor in predsedstvo SOA

Nenad Hardi Vitorović, zakoniti zastopnik

V vednost poslano medijem in izvajalcem osebne asistence